GENERALINĖS ADVOKATĖS
LAILA MEDINA IŠVADA,
pateikta 2022 m. gegužės 12 d.[1]

Byla C-250/21

Szef Krajowej Administracji Skarbowej
prieš
O. Fundusz lnwestycyjny Zamknięty reprezentowany przez O S.A.

(*Naczelny Sąd Administracyjny* (Aukščiausiasis administracinis teismas, Lenkija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Pridėtinės vertės mokestis (PVM) – Direktyva 2006/112/EB – 2 straipsnio 1 dalies c punktas – Už atlygį teikiamų paslaugų apmokestinimas – Tiesioginis ryšys tarp suteiktų paslaugų ir apmokestinamojo asmens gauto atlygio – 135 straipsnio 1 dalies b punktas – „Paskolos suteikimo“ neapmokestinimas – Sintetinis pakeitimas vertybiniais popieriais – Dalinio dalyvavimo sutartis“

1. Šioje byloje *Naczelny Sąd Administracyjny* (Aukščiausiasis administracinis teismas, Lenkija) pateikė Teisingumo Teismui klausimą dėl sandorio, kuris turi būti vykdomas pagal dalinio dalyvavimo sutartį, apmokestinimo pridėtinės vertės mokesčiu (toliau – PVM).

2. Pagal aiškinamą sistemą, remiantis apmokestinamojo asmens pagrindinėje byloje numatyta sudaryti dalinio dalyvavimo sutartimi, ją sudaręs investicijų fondas A iš anksto sumoka bankui B. Už šį mokėjimą bankas B (toliau – iniciatorius), kuris yra paskolinęs pinigų C (toliau – pagrindinis skolininkas), sutinka investicijų fondui A (toliau – dalininkas) sumokėti pajamas, gaunamas pagal pagrindinę su pagrindiniu skolininku sudarytą paskolos sutartį. Nors pinigų srautas ir rizika pašalinami iš dalyvavimo iniciatoriaus balanso ir perleidžiami pagrindinėje byloje susijusiam investicijų fondui, teisiškai turtas priklauso iniciatoriui.

3. Konkrečiai kalbant, Teisingumo Teismo prašoma nustatyti, ar pagal dalinio dalyvavimo sutartį investicijų fondo teikiamos aptariamosios paslaugos yra „paskolos suteikimas bei derybos dėl paskolos ir suteiktos paskolos priežiūra, kurią atlieka paskolą suteikęs asmuo“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/112/EB[2] 135 straipsnio 1 dalies b punktą. Tokiu atveju minėtoms paslaugoms būtų taikoma toje nuostatoje įtvirtinta apmokestinimo PVM išimtis. Mano nuomone, šis klausimas praktiškai reikšmingai susijęs su vertybiniams popieriams taikytina teise, nes Teisingumo Teismo pateiktas atsakymas gali padaryti poveikį tokių finansinių sandorių vykdymui ir patrauklumui, todėl ši byla gana jautri.

[1] Originalo kalba: anglų.

[2] 2006 m. lapkričio 28 d. direktyva dėl [PVM] bendros sistemos (OL L 347, 2006, p. 1).

I. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

4. Direktyvos 2006/112 2 straipsnio 1 dalies a ir c punktuose nustatyta, kad PVM objektai yra atitinkamai „prekių tiekimas už atlygį valstybės narės teritorijoje, kai prekes tiekia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks“ ir „paslaugų teikimas už atlygį valstybės narės teritorijoje, kai paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks“.

5. Šios direktyvos 9 straipsnio 1 dalyje pateikta sąvokos „apmokestinamasis asmuo“ apibrėžtis.

6. Šios direktyvos 135 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Sandoriai, kurių valstybės narės neapmokestina PVM:

<…>

b) paskolos suteikimas bei derybos dėl paskolos ir suteiktos paskolos priežiūra, kurią atlieka paskolą suteikęs asmuo;

<…>

d) sandoriai, įskaitant derybas, dėl indėlių ir einamųjų sąskaitų, mokėjimų, pervedimų, skolų, čekių ir kitų apyvartinių dokumentų, išskyrus skolų išieškojimą;

<…>

f) sandoriai, įskaitant derybas dėl akcijų, turtinių teisių bendrovėse ar asociacijose, obligacijų ir kitų vertybinių popierių, išskyrus dokumentus, patvirtinančius nuosavybės teisę į prekes, ir 15 straipsnio 2 dalyje nurodytas teises ar vertybinius popierius, išskyrus sandorius dėl šių dokumentų valdymo ar saugojimo;

<…>“

B. Lenkijos teisė

1. PVM įstatymas

7. *Ustawa o podatku od towarów i usług* (Įstatymas dėl prekių ir paslaugų mokesčio)[3] (toliau – PVM įstatymas) 43 straipsnio 1 dalies 38 punkte nustatyta, kad PVM neapmokestinamos kreditų arba piniginių paskolų teikimo paslaugos, taip pat tarpininkavimo teikiant kreditus arba pinigines paskolas paslaugos ir kredito teikėjo arba paskolos davėjo teikiamos kreditų arba piniginių paskolų administravimo paslaugos. To paties įstatymo 43 straipsnio 1 dalies 39 punkte iš esmės nustatyta, kad neapmokestinamos derybos dėl užstatų, garantijų ir kitų piniginių ar draudimo sandorių užtikrinimo priemonių bei kredito teikėjo teikiamos kreditų draudimo administravimo paslaugos.

[3] 2004 m. kovo 11 d. Įstatymas dėl prekių ir paslaugų mokesčio – ginčui, kuris nagrinėjamas pagrindinėje byloje, taikoma redakcija (*Dz. U.*, Nr. 177, 2011, 1054 pozicija).

2. Investicijų fondų įstatymas

8. *Ustawa o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi*[4] (toliau – Investicijų fondų įstatymas) 183 straipsnio 4 dalyje reglamentuojamos dalinio dalyvavimo sutartys. Šioje nuostatoje nurodyta:

„Sutartyje dėl visų išmokų, kurias gauna pakeitimo vertybiniais popieriais iniciatorius arba subjektas, turintis teisę į sumas, gautinas iš pakeitimo vertybiniais popieriais pagal atitinkamą reikalavimų grupę arba atitinkamus reikalavimus (dalinio dalyvavimo sutartis), perdavimo fondui turi būti numatyta šių subjektų pareiga pervesti į fondą:

1) visą iš pakeitimo vertybiniais popieriais gautinų sumų naudą;

2) pagrindines iš pakeitimo vertybiniais popieriais gautas sumas;

3) sumas, gautas realizavus pakeitimo vertybiniais popieriais gautinų sumų užtikrinimo priemones – tais atvejais, kai pakeitimo vertybiniais popieriais iniciatoriaus ar subjekto, turinčio teisę į sumas, gautinas iš pakeitimo vertybiniais popieriais, reikalavimai buvo patenkinti realizavus užtikrinimo priemones.“

II. Ginčas pagrindinėje byloje ir pateiktas prejudicinis klausimas

9. Šioje byloje aptariamas investicijų fondas yra nestandartinis fondas, kaip tai suprantama pagal Investicinių fondų įstatymo 183 straipsnį. Jis planuoja sudaryti dalinio dalyvavimo sutartis su bankais ar kitais fondais ir pagal jas, kaip dalininkas, pirkti pajamas iš gautinų paskolų. Siekdamas išsiaiškinti, ar tose sutartyse numatytos paslaugos neapmokestinamos PVM, investicijų fondas paprašė *Minister Finansów* (toliau – finansų ministras) priimti sprendimą dėl apmokestinimo tvarkos, susijusį su PVM įstatymo 43 straipsnio 1 dalies 38 ir 39 punktų išaiškinimu.

10. Savo prašyme investicijų fondas nurodė šiuos pagrindinius dalinio dalyvavimo požymius:

– iniciatorius įsipareigoja perleisti dalininkui visas pajamas iš paskolų, nurodytų dalinio dalyvavimo sutartyje,

– už tai dalininkas iniciatoriui sumoka sutartyje numatytą sumą,

– paskolų reikalavimai, kuriais grindžiamas dalinis dalyvavimas, toliau lieka iniciatoriaus turtas,

– dalinis dalyvavimas turi dvejopą naudą: iniciatorius gauna naudotinų lėšų ir padengiama jo kredito rizika, su konkrečiu turtu susijusią riziką perleidžiant investicijų fondui,

– iniciatoriui sumokėtos sumos ir sutarties galiojimo laikotarpiu iš reikalavimų dalininko gautos sumos skirtumas sudaro dalininko atlygį.

11. Kaip teigia investicijų fondas, atsižvelgiant į tai, jog teikiant paslaugas pagal dalinio dalyvavimo sutartį gaunamos naudotinos lėšos, jas reikia traktuoti kaip kreditą ar piniginę paskolą, kuriai taikomas PVM įstatymo 43 straipsnio 1 dalies 38 punkte įtvirtintas

[4] 2004 m. gegužės 27 d. Įstatymas dėl investicijų fondų ir alternatyvių investicijų fondų valdymo (*Dz. U.*, Nr. 146, 2004, 1546 pozicija, su pakeitimais).

neapmokestinimo atvejis. Kaip alternatyvą jis nurodo, kad šių paslaugų pagrindinė funkcija yra kredito rizikos užtikrinimas, o tokiu atveju joms taikoma PVM įstatymo 43 straipsnio 1 dalies 39 punkte įtvirtinta išimtis.

12. Finansų ministras 2015 m. gruodžio 30 d. sprendimu dėl apmokestinimo tvarkos atmetė investicijų fondo teiginius. Jis nusprendė, kad sandoriams, apibūdintiems pareiškėjo prašyme priimti sprendimą dėl apmokestinimo tvarkos, netaikytini PVM įstatymo 43 straipsnio 1 dalies 38 ir 39 punktuose nustatyti neapmokestinimo atvejai. Taigi paslaugos, kurias investicijų fondas teiktų pagal dalinio dalyvavimo sutartį, turi būti apmokestinamos PVM, taikant standartinį 23 % tarifą.

13. Investicijų fondas 2015 m. gruodžio 30 d. pareiškė ieškinį dėl sprendimo dėl apmokestinimo tvarkos *Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie* (Varšuvos vaivadijos administracinis teismas), šis 2017 m. gegužės 25 d. sprendimu minėtą sprendimą panaikino. Jis nurodė, kad dalinio dalyvavimo sutarties tikslas yra suteikti iniciatoriui galimybę naudotis piniginėmis lėšomis, kurias jis gali naudoti bet kokiu būdu. Už tai, kad suteikia bankui galimybę naudotis piniginėmis lėšomis, investicijų fondas gauna pajamas iš reikalavimų, dėl kurių sudaryta dalinio dalyvavimo sutartis. Šios pajamos panašios į palūkanas, mokamas pagal paskolos sutartį. Taigi minėtas teismas nusprendė, kad dalinio dalyvavimo sutartis yra į kreditą ar piniginę paskolą panaši finansinė priemonė, kuriai taikomas PVM įstatymo 43 straipsnio 1 dalies 38 punkte įtvirtintas neapmokestinimo atvejis.

14. *Szef Krajowej Administracji Skarbowej* (Valstybinės mokesčių inspekcijos vadovas, Lenkija) (toliau – mokesčių inspekcija) dėl šio sprendimo pateikė apeliacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme – *Naczelny Sąd Administracyjny* (Aukščiausiasis administracinis teismas).

15. Kaip teigia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, vertinant iš ekonominės pusės, pagal dalinio dalyvavimo sutartį teikiamos aptariamos paslaugos, be abejo, yra finansinė priemonė, nes pagrindinis jų tikslas – sudaryti iniciatoriui galimybę naudotis jam suteiktomis piniginėmis lėšomis. Už tai iniciatorius turi perleisti pajamas iš reikalavimų, dėl kurių sudaryta ta dalinio dalyvavimo sutartis.

16. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad dalinio dalyvavimo sutartis panaši į paskolos sutartį, pagal kurią skolininkas perka pinigines lėšas iš skolintojo ir įsipareigoja per tam tikrą laikotarpį jas grąžinti. Atlygį, kurį dalininkas gauna pagal dalinio dalyvavimo sutartį, sudaro skirtumas tarp sumos, kurią jis sumokėjo iniciatoriui, ir sumos, kurią jis per sutarties galiojimo laikotarpį gauna pajamų iš reikalavimų forma. Apskritai kalbant, dalininko gaunama ekonominė nauda panaši į paskolos sutartyje nustatytą palūkanų mechanizmą.

17. Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad aptariama dalinio dalyvavimo sutartis tam tikrais požymiais skiriasi nuo paskolos sutarties, pvz., tuo, kad pagrindinės paskolos išlieka iniciatoriaus turtas ir kad dalinio dalyvavimo sutartyje aiškiai nurodytas šaltinis, iš kurio dalininkas gaus naudą. Be to, jeigu iniciatoriaus skolininkas nebegalėtų įvykdyti įsipareigojimų, dalininkas dėl likusios sumos neturėtų reikalavimo teisės iniciatoriaus atžvilgiu.

18. Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja, ar dalinio dalyvavimo sutartį PVM tikslais galima traktuoti taip, kaip kredito ar paskolos sutartį.

19. Šiomis aplinkybėmis *Naczelny Sąd Administracyjny* (Aukščiausiasis administracinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar [Direktyvos 2006/112/EB] 135 straipsnio 1 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad ši nuostata dėl paskolos suteikimo, derybų dėl paskolos ir suteiktos paskolos priežiūros sandorių neapmokestinimo taikoma ir pagrindinėje byloje aprašytai dalinio dalyvavimo sutarčiai?“

III. Procesas Teisingumo Teisme

20. 2020 m. spalio 27 d. nutartį dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2021 m. balandžio 21 d.

21. Rašytines pastabas Teisingumo Teismui pateikė mokesčių inspekcija, Lenkijos vyriausybė ir Europos Komisija. Teisingumo Teismas pateikė šalims rašytinių klausimų, į kuriuos paprašė atsakyti raštu; į juos mokesčių inspekcija ir Komisija atsakė 2022 m. vasario 24 d. Mokesčių inspekcija, Lenkijos vyriausybė ir Komisija 2022 m. kovo 24 d. posėdyje Teisingumo Teismui pateikė žodinius argumentus.

IV. Vertinimas

22. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo klausimu iš esmės nori išsiaiškinti, ar Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punktą reikia aiškinti taip, kad jame įtvirtintas sandorių, susijusių su paskolos suteikimu, derybomis dėl paskolos ir jos priežiūra, neapmokestinimo atvejis taikomas paslaugoms, teikiamoms pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamą dalinio dalyvavimo sutartį, pagal kurią dalininkas sutinka iš anksto sumokėti tam tikrą sumą iniciatoriui už tai, kad per tos sutarties galiojimo laikotarpį gauna pajamas už pagrindinės paskolos, išduotos pagrindiniam skolininkui, reikalavimus. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar nauda, kurią dalininkas gauna iš sandorio, patenka į vieną iš toje nuostatoje nustatytų neapmokestinimo atvejų.

23. Prieš pradėdama nagrinėti šį klausimą norėčiau pažymėti tris toliau nurodytus dalykus. Pirma, Direktyvos 2006/112 137 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta, kad valstybės narės gali suteikti apmokestinamiesiems asmenims teisę pasirinkti apmokestinti šios direktyvos 135 straipsnio 1 dalies b–g punktuose nurodytus finansinius sandorius. Vis dėlto iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šiuo atveju galimybe apmokestinti piniginius sandorius pagal 137 straipsnio 1 dalies a punktą nebuvo pasinaudota [5].

24. Antra, Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytos trys neapmokestinimo kategorijos: paskolos suteikimas, derybos dėl jos ir jos priežiūra. Vis dėlto bendrai sutariama, kad šioje byloje reikšmingas tik minėtoje nuostatoje nurodytas neapmokestinimo atvejis, susijęs su „paskolos suteikimu“, nes aišku, jog nagrinėjamas sandoris nesusijęs nei su „derybomis“ nei su „paskolos priežiūra“.

25. Trečia, kadangi pagrindinės bylos dalykas susijęs su sprendimu dėl sandorio, kuris bus sudarytas ateityje, apmokestinimo, o ne su konkrečiu mokestiniu reikalavimu pagal jau įvykusį sandorį, šis sandoris prašyme priimti prejudicinį sprendimą aprašytas gana apibendrintai. Savo

[5] Direktyvos 2006/112 137 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta, kad valstybės narės gali suteikti apmokestinamiesiems asmenims teisę pasirinkti apmokestinti šios direktyvos 135 straipsnio 1 dalies b–g punktuose nurodytus finansinius sandorius.

rašytiniuose ir žodiniuose paaiškinimuose šalys nurodė reikšmingą Lenkijos teisinį pagrindą ir keletą bendrų sandorio, sudaromo remiantis šiuo pagrindu, aspektų. Vis dėlto matyti, kad šiai išvadai parengti trūksta tam tikros informacijos ir tikrąjį aptariamojo sandorio pobūdį turi nustatyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

26. Siekiant atsakyti į nacionalinio teismo pateiktą prejudicinį klausimą būtina nustatyti, ar nagrinėjamas dalinio dalyvavimo sandoris yra PVM apmokestinamas sandoris. Pasitelkusi klasikinius Teisingumo Teismo aiškinimo metodus toliau pateiksiu Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies išaiškinimą.

A. PVM apmokestinamas sandoris

27. Pirmiausia pažymėtina, kad pagal Direktyvos 2006/112 2 straipsnio 1 dalies c punktą paslaugų teikimas už atlygį valstybės narės teritorijoje, kai paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks, yra PVM objektas [6].

28. Mano nuomone, aišku, kad šioje byloje nekyla klausimo dėl su apmokestinamuoju asmeniu susijusio reikalavimo, nes investicijų fondas veikia vykdydamas ekonominę veiklą, kaip nustatyta Direktyvos 2006/112 9 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje [7]. Kalbant apie reikalavimą dėl atlygio, pažymėtina, kad nors neginčijama, kad investicijų fondo dalinio dalyvavimo sandoris būtų vykdomas „už atlygį“, nagrinėjamoje byloje šis aspektas mažiau akivaizdus, atsižvelgiant į ankstesnę Teisingumo Teismo jurisprudenciją.

29. Dėl šio klausimo Teisingumo Teismas jau yra konstatavęs, kad paslaugos laikomos teikiamomis „už atlygį“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/112 2 straipsnio 1 dalies c punktą, taigi yra apmokestinamos PVM, tik tuo atveju, jei tarp paslaugų teikimo ir apmokestinamojo asmens gauto atlygio yra *tiesioginis ryšys* [8].

30. Toks tiesioginis ryšys nustatomas, jei tarp paslaugos teikėjo ir gavėjo egzistuoja teisinis ryšys, kuriam esant atliekami veiksmai vienas kito naudai, ir paslaugos teikėjo gautas atlygis yra realus gavėjui suteiktos paslaugos ekvivalentas [9]. Be to, Teisingumo Teismas jau yra konstatavęs, kad siekiant nustatyti, ar paslaugos teikiamos už atlygį, nesvarbu, ar jis mokamas kaip komisinis atlyginimas, ar kaip specialios įmokos [10].

31. Iš Teisingumo Teismui pateiktos medžiagos aiškiai matyti, kad pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamą sandorį egzistuoja teisinis abipusiai naudingas dalininko ir iniciatoriaus ryšys.

32. Sudarant šią sutartį numatomas abipusis jos vykdymas, t. y. dalininkas iš anksto sumoka iniciatoriui, kuris už tai sutinka perleisti dalininkui iš pagrindinės skolos reikalavimų gaunamas pajamas. Taigi man atrodo, kad dalininkui numatoma atlyginti už paslaugą, kurią suteikus iniciatorius gauna naudotinų lėšų ir yra apsaugomas nuo kredito rizikos dėl susijusių paskolų.

[6] Direktyvos 2006/112 24 straipsnio 1 dalyje paslaugų teikimas apibrėžtas kaip „sandoris, kuris nėra prekių tiekimas“.

[7] Pagal Direktyvos 2006/112 9 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą apmokestinamasis asmuo suprantamas kaip asmuo, kuris savarankiškai bet kurioje vietoje vykdo ekonominę veiklą, neatsižvelgiant į tos veiklos tikslą ar rezultatą.

[8] 2010 m. spalio 7 d. Sprendimas *Loyalty Management UK ir Baxi Group* (C-53/09 ir C-55/09, EU:C:2010:590, 51 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija) ir 2013 m. rugsėjo 26 d. Sprendimas *Serebryannay vek* (C-283/12, EU:C:2013:599, 37 punktas).

[9] 2015 m. spalio 22 d. Sprendimas *Hedqvist* (C-264/14, EU:C:2015:718, 27 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[10] 1998 m. liepos 14 d. Sprendimas *First National Bank of Chicago* (C-172/96, EU:C:1998:354, 33 punktas).

Dalininko atlygis už sandorį yra jo iš anksto sumokėtos sumos ir pajamų iš reikalavimų, kuriuos iniciatorius perleidžia dalininkui, skirtumas. Sudarydamas tokią sutartį dalininkas tikisi, kad pirmoji nurodyta suma bus mažesnė už antrąją.

33. Nepaisant to, pažymėtina, kad įsigaliojus tokiai sutarčiai iniciatoriaus įsipareigojimų vykdymas priklauso nuo pagrindinio skolininko įsipareigojimų vykdymo, taigi piniginiai srautai tampa priklausomi nuo trečiosios šalies, kuri neturi tiesioginio ryšio su dalinio dalyvavimo sutartimi [11]. Vis dėlto nustatant, ar egzistuoja atlygis, ši aplinkybė savaime nereikšminga.

34. Reikia pažymėti, kad buvo nagrinėtos dvi reikšmingos bylos dėl reikalavimų įsigijimo: *MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring* [12] ir *GFKL Financial Services* [13]. Pirmojoje byloje Teisingumo Teismas nusprendė, kad sandoris, pagal kurį įmonė už atlygį perka skolas ir prisiima riziką dėl skolininko įsipareigojimų nevykdymo, yra skolų išieškojimas ir faktoringas, ir jis nepatenka į Šeštosios direktyvos 13B straipsnio d punkte (dabar – Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalis) nustatytą neapmokestinimo atvejį [14].

35. Byloje *GFKL Financial Services* [15] Teisingumo Teismas nagrinėjo ūkio subjekto vykdytą abejotinų paskolų pirkimą. Jis nusprendė, kad ūkio subjektas, kuris savo rizika perka abejotinas skolas mažesne kaina nei jų nominalioji vertė, neteikia paslaugų už atlygį ir nevykdo ekonominės veiklos, kuriai taikoma Šeštoji direktyva, jei skirtumu tarp šių skolų nominaliosios vertės ir pirkimo kainos atspindima nagrinėjamų skolų faktinė ekonominė vertė jų perleidimo momentu [16].

36. Kaip savo atsakymuose į rašytinius klausimus nurodo mokesčių inspekcija ir kaip per posėdį nurodė šalys, šiuo klausimu reikėtų pažymėti, kad šios bylos aplinkybės smarkiai skiriasi nuo tų, kuriomis buvo priimtas Sprendimas *GFKL Financial Services* [17].

37. Pirma, ši byla susijusi ne su investicijų fondo, veikiančio kaip dalininkas, įsigyta skola, ką jau kalbėti apie abejotiną skolą, o su pajamų iš reikalavimų perleidimu. Kitaip tariant, kitaip nei bylos *GFKL Financial Services* [18] aplinkybėmis, dalininkas neįgyja abejotinų paskolų už mažesnę kainą nei jų nominalioji vertė. Be to, šioje byloje nesikeičia pats reikalavimas, t. y. pagal dalinio dalyvavimo sutartį dalinio dalyvavimo iniciatorius išlieka pagrindinio skolininko kreditorius, o dalininkas iš iniciatoriaus įgyja tik reikalavimą dėl sumų, kurias pagal pagrindinę paskolos sutartį iniciatoriui perduoda pagrindinis skolininkas.

38. Antra, dėl klausimo, ar iniciatorius teikia paslaugas, pažymėtina, kad šioje byloje dalininkas ne tik perka paskolų portfelio produktus (pajamas iš reikalavimų), bet ir prisiima riziką dėl pagrindinio skolininko įsipareigojimų nevykdymo, ir tuo pačiu metu tokio įsipareigojimų nevykdymo atveju neturi reikalavimo teisės iniciatoriaus atžvilgiu. Taigi atrodo, kad iniciatoriaus gaunama nauda yra didesnė nei vien paskolų portfelio reikalavimų nominalioji vertė.

[11] Šis klausimas bus aptartas šios išvados 60 punkte.

[12] 2003 m. birželio 26 d. Sprendimas *MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring* (C-305/01, EU:C:2003:377).

[13] 2011 m. spalio 27 d. sprendimas (C-93/10, EU:C:2011:700). Šiame sprendime Teisingumo Teismas pateikė 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, 1977, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 93; toliau – Šeštoji direktyva) 2 straipsnio 1 dalies, kuri atitinka Direktyvos 2006/112 2 straipsnio 1 dalies a ir c punktus, išaiškinimą.

[14] 2003 m. birželio 26 d. Sprendimas *MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring* (C-305/01, EU:C:2003:377, 80 punktas).

[15] 2011 m. spalio 27 d. sprendimas (C-93/10, EU:C:2011:700).

[16] Minėto sprendimo 26 punktas.

[17] 2011 m. spalio 27 d. sprendimas (C-93/10, EU:C:2011:700).

[18] Ten pat.

39. Trečia, reikalavimai, dėl kurių priimtas Sprendimas *GFKL Financial Services* [19], buvo susiję su pozicija esant įsipareigojimų nevykdymui, o dalinio dalyvavimo sutarties objektas yra paskolos, kurių grąžinimo terminas dar nesuėjęs, taigi iniciatoriui atliekant išankstinį mokėjimą negalima nustatyti jų grąžinimo.

40. Taigi, nors nacionalinis teismas turi nustatyti, ar egzistuoja tiesioginis suteiktos paslaugos ir mokėjimo ryšys, atlikusi šią analizę manau, kad pagal aptariamą dalinio dalyvavimo sutartį dalininkas teikia tam tikras paslaugas. Iniciatorius dalininkui atsilygina perleisdamas pajamas iš pagrindinių paskolų reikalavimų. Pagal aptariamą sandorį vyksta paslaugų teikimas už atlygį, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/112 2 straipsnio 1 dalies c punktą, taigi šis sandoris yra PVM objektas.

41. Toliau išnagrinėsiu, ar dalininko teikiamoms paslaugoms gali būti taikomas minėtos direktyvos 135 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytas neapmokestinimo atvejis.

B. Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punkto aiškinimas

1. Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies aiškinimo principai

42. Pirmiausia reikėtų priminti, kad Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalyje nurodyti neapmokestinimo atvejai yra savarankiškos Sąjungos teisės sąvokos, kurių tikslas – išvengti skirtumų taikant PVM sistemą įvairiose valstybėse narėse ir kurias reikia nagrinėti bendrame PVM bendros sistemos kontekste [20].

43. Antra, sąvokos, vartojamos Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalyje numatytiems neapmokestinimo atvejams apibrėžti, turi būti aiškinamos siaurai, nes šios išimtys yra bendrojo principo, pagal kurį PVM apmokestinamas kiekvienas apmokestinamojo asmens paslaugų teikimas už atlygį, išimtys [21]. Vis dėlto siauro aiškinimo taisyklė nereiškia, kad nuostatos, pavartotos šiam neapmokestinimui patikslinti, turi būti išdėstytos taip, kad netektų savo poveikio [22].

44. Trečia, minėti neapmokestinimo atvejai turi būti aiškinami atsižvelgiant į Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalyje nustatytus šiais neapmokestinimo atvejais siekiamus tikslus ir laikantis mokesčių neutralumo principo, būdingo bendrai PVM sistemai [23]. Remiantis šiuo principu ūkio subjektai turi turėti galimybę pasirinkti organizacinį modelį, kuris griežtai ekonominiu požiūriu jiems labiausiai tinka, nesukeldami rizikos, kad jų sandoriams nebus taikomas minėtoje nuostatoje numatytas neapmokestinimas [24].

[19] Ten pat.

[20] 2018 m. liepos 25 d. Sprendimas *DPAS* (C-5/17, EU:C:2018:592, 28 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija) ir 2020 m. liepos 2 d. Sprendimas *Blackrock Investment Management (UK)* (C-231/19, EU:C:2020:513, 21 punktas).

[21] Dėl šio klausimo žr. 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimą *Mailat* (C-17/18, EU:C:2018:1038, 37 punktas) ir 2020 m. spalio 8 d. Sprendimą *United Biscuits (Pensions Trustees) ir United Biscuits Pension Investments* (C-235/19, EU:C:2020:801, 29 punktas).

[22] Žr., be kita ko, 2004 m. lapkričio 18 d. Sprendimą *Temco Europe* (C-284/03, EU:C:2004:730, 17 punktas) ir 2013 m. vasario 21 d. Sprendimo *Žamberk* (C-18/12, EU:C:2013:95, 19 punktas).

[23] 2022 m. sausio 13 d. Sprendimas *Termas Sulfurosas de Alcafache* (C-513/20, EU:C:2022:18, 25 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[24] 2020 m. liepos 2 d. Sprendimas *Blackrock Investment Management (UK)* (C-231/19, EU:C:2020:513, 50 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

45. Taigi klausimas, ar pagal aptariamą dalinio dalyvavimo sutartį teikiamos paslaugos patenka tarp Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytų neapmokestinamų sandorių, turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta.

2. Sąvoka „paskolos suteikimas“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punktą

46. Remiantis suformuota jurisprudencija, aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos formuluotę, bet ir į kontekstą, ir teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus [25]. Taigi būtina atlikti Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punkto pažodinį, sisteminį ir teleologinį aiškinimą, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo jurisprudenciją dėl šio straipsnio ir į PVM bendrai sistemai taikomų principų aiškinimą [26].

a) Pažodinis aiškinimas

1) Jurisprudencija dėl sąvokos „paskolos suteikimas“, kaip ši suprantama pagal Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punktą

47. Pagal suformuotą jurisprudenciją sąvoka „paskolos suteikimas“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punktą, turi būti aiškinama plačiai, taigi jos taikymo sritis negali būti apribota tik bankų ir finansų institucijų suteikiamoms paskolomis ir kreditais [27].

48. Be to, Sprendime *Muys' en De Winter's Bouw- en Aannemingsbedrijf* [28] Teisingumo Teismas konstatavo, kad minėta sąvoka apima kreditą, kurį prekių tiekėjas suteikia mokėjimo atidėjimo forma [29]. Vėliau, laikydamasis tos pačios krypties [30], Teisingumo Teismas nusprendė, kad „paskolos suteikimas“, be kita ko, apima kapitalo suteikimą už atlygį [31]. Teisingumo Teismas pažymėjo, kad tuo atveju, jei toks atlygis užtikrinamas mokant palūkanas, negalima atmesti ir kitų atlyginimo formų. Taigi buvo nuspręsta, kad minėtas neapmokestinimo atvejis taikomas tuo atveju, jei atliekamas išankstinis mokėjimas už prekių įsigijimą mainais už tai, kad šio mokėjimo gavėjas padidina grąžinamą sumą [32]. Be to, Teisingumo Teismas konstatavo, kad „paskolos“ suteikimu yra laikomas „kapitalo suteikimas, kuris tinkamai atlyginamas mokant palūkanas, arba turto pirkimo kainos mokėjimo atidėjimas atlyginant palūkanomis už šią paskolą“ [33].

[25] 2014 m. rugsėjo 10 d. Sprendimas *Ben Alaya* (C-491/13, EU:C:2014:2187, 22 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[26] Žr. šios išvados 42–45 punktus.

[27] Visų pirma žr. 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimą *Vega International Car Transport and Logistic* (C-235/18, EU:C:2019:412, 44 punktas) ir 2018 m. spalio 18 d. Sprendimą *Volkswagen Financial Services (UK)* (C-153/17, EU:C:2018:845, 35 punktas).

[28] 1993 m. spalio 27 d. sprendimas (C-281/91, EU:C:1993:855).

[29] Ten pat, 13 punktas. Taip pat žr. 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimą *EDM* (C-77/01, EU:C:2004:243) ir 2016 m. gruodžio 8 d. Sprendimą *Stock '94* (C-208/15, EU:C:2016:936).

[30] Svarbu pažymėti, kad 2019 m. spalio 17 d. Sprendimo *Paulo Nascimento Consulting* (C-692/17, EU:C:2019:867) 38 punkte Teisingumo Teismas cituoja generalinio advokato išvados 61 punktą, kuriame nurodytas ankstesnio 1993 m. spalio 27 d. Sprendimo *Muys' en De Winter's Bouw- en Aannemingsbedrijf* (C-281/91, EU:C:1993:855) 12 ir paskesni punktai.

[31] Dėl šio klausimo žr. 2019 m. spalio 17 d. Sprendimą *Paulo Nascimento Consulting* (C-692/17, EU:C:2019:867, 38 punktas).

[32] Dėl šio klausimo žr. 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimą *Vega International Car Transport and Logistic* (C-235/18, EU:C:2019:412, 47 ir 48 punktai).

[33] Dėl šio klausimo žr. 2019 m. spalio 17 d. Sprendimą *Paulo Nascimento Consulting* (C-692/17, EU:C:2019:867, 38 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

49. Šiuo klausimu pažymėtina, kad Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog pagal Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalį, įskaitant jos b punktą, neapmokestinami sandoriai yra apibrėžiami pagal teikiamų paslaugų *pobūdį*, o ne pagal paslaugos teikėją ar gavėją, todėl neapmokestinimas nepriklauso nuo teikiančio paslaugas subjekto statuso [34]. Kitaip tariant, tam, kad sandoris būtų neapmokestinamas, reikalaujama ne to, kad atitinkamą sandorį atliktų tam tikrą institucija ar juridinis asmuo, o to, kad toks sandoris pagal savo pobūdį būtų paskolos suteikimas arba derybos dėl paskolos.

50. Taigi tam, kad sandoris būtų neapmokestinamas pagal
Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punktą, turi būti du kumuliatyvūs elementai: kapitalas ir atlygis už šio kapitalo suteikimą; jeigu jų nėra, išimtis netaikoma.

2) Aptartų paslaugų santykis

51. Iš Teisingumo Teismui pateiktos informacijos matyti, kad aptariamas sandoris yra sudėtinio pobūdžio ir jį sudaro dalininko iniciatoriui suteikiamas kapitalas ir pastarojo dalininkui perleidžiamos pajamos iš reikalavimų bei rizika dėl paskolos įsipareigojimų nevykdymo. Atrodo, kad šie elementai neatskiriami nuo viso sandorio vykdymo ir tarpusavyje susiję.

52. Taigi reikia išnagrinėti, ar pajamos iš reikalavimų, kurias dalininkas gauna iš iniciatoriaus, yra atlygis už kapitalo suteikimą [35]. Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad dalininko atlygį sudaro skirtumas tarp reikalavimų apskaičiuotosios vertės, kuri atitinka jų nominaliąją vertę, ir dalininko iniciatoriui iš anksto sumokėtos sumos.

53. Vis dėlto vertėtų pažymėti, kad jurisprudencijoje nenurodyta, ar atitinkamą atlygį reikia nagrinėti iniciatoriaus, dalininko, ar jų abiejų atžvilgiu. Pavyzdžiui, jeigu iniciatorius gali norėti sumažinti savo riziką, diversifikuoti paskolų portfelį ir (arba) perleisti nuosavas lėšas, dalininkas gali siekti gauti pajamų už pagrindines skolas, netapdamas tikruoju šių skolų savininku ir neturėdamas jokių santykių su konkrečiu pagrindiniu skolininku, taip išvengdamas paskolos grąžinimo valdymo.

54. Mano nuomone, kadangi pagal Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punkto formuluotę daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama sandorio pobūdžiui [36], pagrindinis kriterijus bendrai PVM sistemai taikyti yra ekonominė ir komercinė realybė [37]. Taigi, kad toks paslaugos teikimas, kokį atlieka dalininkas, galėtų būti laikomas pagal šią nuostatą neapmokestinamu „paskolos“ suteikimu, šis teikimas turi sudaryti bendrai vertinamą atskirą visumą, atliekančią tokio sandorio konkrečias ir esmines funkcijas [38]. Be to, pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją atsižvelgiama *ir* į sandorio ekonominį tikslą, *ir* į prekių ar paslaugų gavėjų interesus [39].

[34] 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimas *Vega International Car Transport and Logistic* (C-235/18, EU:C:2019:412, 43 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[35] Žr. šios išvados 48–50 punktus.

[36] Pagal analogiją žr. Generalinio advokato M. Szpunar išvadoje *Volkswagen* (C-153/17, EU:C:2018:305, 68–74 punktai) nurodytas bylas.

[37] Dėl šio klausimo žr. 2018 m. lapkričio 22 d. Sprendimą *MEO – Serviços de Comunicações e Multimedia* (C-295/17, EU:C:2018:942, 43 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[38] Pagal analogiją žr. 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimą *FRANCK* (C-801/19, EU:C:2020:1049, 45 punktas).

[39] Dėl šio klausimo žr. 2016 m. gruodžio 8 d. Sprendimą *Stock '94* (C-208/15, EU:C:2016:936, 29 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

55. Dėl šio klausimo pažymėtina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teigia, jog dalininko teikiama paslauga turi dvejopą ekonominį tikslą: finansuoti pagrindines paskolas ir perleisti kredito riziką.

3) Pagrindinių paskolų finansavimas

56. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad aptariamu sandoriu siekiama finansuoti pagrindines paskolas [40]. Mano nuomone, sąvoka „paskolos suteikimas“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punktą, yra pakankamai plati ir apima dalininko mokėjimą iniciatoriui, jeigu tas mokėjimas gali būti laikomas atlygiu už kapitalo suteikimą. Be to, atliekant tokį vertinimą nesvarbu, ar šis mokėjimas yra palūkanos, ar kitokios formos atlygis. Manau, kad svarbus nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nurodytas aspektas, jog iš esmės dalininko sumokama suma yra mažesnė nei suma, kurią jis gauna iš vėliau iniciatoriaus perleidžiamų pajamų. Nors tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atrodo, kad šių dviejų sumų skirtumas iš tiesų yra dalininko gaunamas atlygis už jo suteiktą kapitalą, taigi tai gali būti laikoma „paskolos suteikimu“, kaip šią sąvoką aiškina Teisingumo Teismas. Vis dėlto, jeigu šis atlygis taip pat apima tam tikrų kredito rizikos pozicijų perėmimą, būtų galima teigti, kad tikrasis sandorio tikslas nėra tik suteikti finansavimą iniciatoriui.

4) Su pagrindine paskola susijusios rizikos perleidimas

57. Iniciatoriui, kuriam teikiamos paslaugos ir kurio interesai yra pagrindinis kriterijus [41], aptariamas sandoris yra priemonė perleisti dalininkui su pagrindine paskola ar paskolų portfeliu susijusią kredito riziką.

58. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad dalinio dalyvavimo sutartis veikia kaip kredito rizikos perleidimo iš iniciatoriaus dalininkui mechanizmas, nes pastarasis sutinka prisiimti su pagrindinėmis paskolomis susijusius galimus iniciatoriaus nuostolius [42]. Taigi galima manyti, kad pagrindinis aptariamo sandorio tikslas – perleisti su pagrindinėmis paskolomis susijusią riziką [43]. Šiuo klausimu svarbu pažymėti, kad už išankstinį dalininko mokėjimą iniciatorius sutinka pajamas iš reikalavimų perduoti dalininkui, kuris galiausiai įsipareigojimų nevykdymo atveju patirtų *visus* nuostolius [44]. Kadangi pagrindinės paskolos neparduodamos ir lieka iniciatoriaus balanse, būtų net galima teigti, kad vertinant iniciatoriaus požiūriu aptariamosios dalinio dalyvavimo sutarties tikslas visų pirma yra paskolos ir kapitalo rizikos valdymas. Apskritai visuotinai sutariama, kad pakeitimas vertybiniais popieriais, į kurį panašus dalinio dalyvavimo sandoris, yra rizikos valdymo mechanizmas, kaip ir prekyba paskolomis ar perdraudimas [45].

[40] Reikėtų pažymėti, kad Teisingumo Teismui pateiktoje medžiagoje nėra aiškiai nurodyta, ar pagrindinės paskolos suteikiamos ateityje, ar šiuo metu. Per posėdį į šį klausimą nebuvo atsakyta.

[41] Žr. šios išvados 54 punktą.

[42] Žr. Investicijų fondų įstatymo 183 straipsnio 4 dalį.

[43] Keli iš kredito rizikos perleidimo metodų yra novacija, perdavimas ir dalyvavimas ar dalinis dalyvavimas, kuris gali būti finansuojamas arba nefinansuojamas.

[44] Toks perdavimas vykdomas dėl to, kad Investicijų fondų įstatymo 183 straipsnio 4 dalyje nustatyta pareiga pervesti dalininkui visą iš pakeitimo vertybiniais popieriais gautinų sumų naudą, pagrindines iš pakeitimo vertybiniais popieriais gautas sumas ir sumas, gautas realizavus pakeitimo vertybiniais popieriais gautinų sumų užtikrinimo priemones.

[45] EBPO, „Facilitating Access to Finance – Discussion Paper on Credit Guarantee Schemes“, OECD Publishing, 2010.

59. Šioje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į visas su nagrinėjamu sandoriu susijusias aplinkybes, turi nustatyti, ar rizikos valdymą galima laikyti pagrindiniu dalininko teikiamų paslaugų elementu.

60. Manau, kad šiuo klausimu svarbu tai, jog iniciatoriaus pagal dalinio dalyvavimo sutartį atliekamas mokėjimas priklauso nuo pagrindinio skolininko įsipareigojimų vykdymo. Jeigu antrasis nebegali vykdyti įsipareigojimų, pirmasis negali pervesti mokėjimo dalininkui, kuris atitinkamai negaus sumos, dėl kurios susitarta sudarant sutartį. Šiuo aspektu aptariamasis sandoris nuo „tradicinės“ kredito sutarties skiriasi dviem elementais. Pirma, iš to, kad dalininkas neturi reikalavimo teisės pagrindinio skolininko atžvilgiu, matomas trišalis aptariamo sandorio pobūdis. Antra, įprasta, kad pagal „tradicinę“ kredito sutartį skolininkas privalo pateikti garantijas ir užtikrinimo priemones. Apskritai bankų sprendimai dėl paskolų paprastai grindžiami gaunamo užtikrinimo dydžiu[46]. Vis dėlto aptariamo sandorio atveju nėra garantijų, kurios sumažintų dalininko nuostolių riziką, jeigu pagrindinis skolininkas negalėtų įvykdyti įsipareigojimų[47].

61. Atsižvelgdama į dvejopą aptariamo sandorio tikslą ir pagrindines jo savybes manau, kad aptariamas dalinio dalyvavimo sandoris skiriasi nuo byloje *FRANCK*[48] nagrinėto sandorio. Minėtas sandoris buvo susijęs su arbatą ir kavą gaminančia komercine bendrove, kuri suteikė lėšų mažmeninės prekybos tinklui, sudariusi iš karto trijų rūšių sutartis. Kadangi sandorio ekonominis tikslas buvo patenkinti mažmeninės prekybos tinklo kapitalo poreikius[49], Teisingumo Teismas konstatavo, kad, atsižvelgiant į nacionalinio teismo patikrinimą, pagrindinė nauda buvo suteikti mažmeninės prekybos tinklui lėšų, kurias komercinė bendrovė gavo iš faktoringo bendrovės. Teisingumo Teismas nusprendė, kad kitos paslaugos, kurias bendrovė teikė vykdydama trijų rūšių sutartis, palyginti su pagrindine paslauga, buvo šalutinės ir jomis nebuvo siekiama jokio kito tikslo. Akivaizdu, kad byloje *FRANCK* nagrinėtas sandoris, kitaip nei šioje byloje nagrinėjamas sandoris, nebuvo susijęs su rizikos perleidimu, bet jis (nacionaliniam teismui patikrinus) galėjo būti laikomas „paskolos suteikimu“, kaip tai suprantama pagal
Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punktą.

5) Tarpinė išvada

62. Dvejopas aptariamo sandorio tikslas – pagrindinės paskolos finansavimas ir iniciatoriaus kredito rizikos valdymas – yra neatskiriamos paslaugos ir, atsižvelgiant į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo patvirtinimą, nė viena iš šių paslaugų negali būti laikoma pagrindine ar šalutine paslauga. Nors abi šias paslaugas galima teikti atskirai, akivaizdu, kad pagal aptariamą dalinio dalyvavimo sutartį išankstinis mokėjimas yra atlygis už pajamas iš reikalavimų, kuriuos iniciatorius vėliau perduoda dalininkui. Iniciatorius taip pat gali sutikti

[46] Ten pat.

[47] Tokį vertinimą patvirtina tai, kad Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2021/2167 2021 m. lapkričio 24 d. dėl kredito administratorių ir kredito pirkėjų, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2008/48/EB ir 2014/17/ES (OL L 438, 2021, p. 1), 3 straipsnio 4 punkte „kredito sutartis“ apibrėžta kaip „originaliai sudaryta, iš dalies arba visiškai pakeista sutartis, pagal kurią kredito įstaiga suteikia kreditą atidėtojo mokėjimo, paskolos ar kito panašaus finansinio susitarimo forma“. Matyti, kad šioje nuostatoje apibrėžta „kredito sutarties“ sąvoka ypač plati. Mano nuomone, ši sąvoka galėtų apimti tokią sutartį, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurioje nustatytas kapitalo suteikimas mainais už atidėtus mokėjimus. Vis dėlto ji neapima rizikos perleidimo, numatyto nagrinėjamoje dalinio dalyvavimo sutartyje.

[48] 2020 m. gruodžio 17 d. sprendimas (C-801/19, EU:C:2020:1049).

[49] Sprendimo *FRANCK* 28 punktas.

perduoti tas pajamas už riziką, kuri perleidžiama dalininkui. Taigi manau: kadangi aptariamas dalinio dalyvavimo sandoris yra pagrindinių paskolų finansavimo priemonė ir rizikos perleidimo metodas, PVM tikslais jį reikia vertinti tik kaip visumą [50].

63. Taigi, mano nuomone, nors sąvoka „paskolos suteikimas“ ir Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytas neapmokestinimas gali būti taikomi paskolų finansavimo paslaugai, to paties negalima pasakyti apie dalininko teikiamą paslaugą, kuri apima rizikos prisiėmimą pagrindinio skolininko įsipareigojimų nevykdymo atveju. Vis dėlto iš Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punkto formuluotės nematyti, ar paslauga, apimanti iniciatoriaus kredito rizikos perleidimą dalininkui, yra „paskolos suteikimas“, todėl šį aspektą reikia išsiaiškinti atsižvelgiant į minėtos nuostatos struktūrą ir tikslus.

b) Sisteminis aiškinimas

1) Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies struktūra

64. Vertinant sistemiškai, pažymėtina, kad Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalyje nurodyta daug skirtingų finansinių ir bankinių sandorių bei sandorių dėl paskolų, apyvartinių dokumentų ir vertybinių popierių, iš kurių galima spręsti, kaip reikėtų aiškinti sąvoką „paskolos suteikimas“, kaip ji suprantama pagal šios nuostatos b punktą. Konkrečiai kalbant, nors d punkte nurodyti „sandoriai, įskaitant derybas, dėl indėlių ir einamųjų sąskaitų, mokėjimų, pervedimų, skolų, čekių ir kitų apyvartinių dokumentų“, f punkte minimi „sandoriai <…> dėl <…> obligacijų ir kitų vertybinių popierių“. Mano nuomone, šios dalies a, c ir e punktų šiuo atveju galima nenagrinėti, nes juose nurodytos aptariamo sandorio klasifikavimui nereikšmingos sritys, sandoriai ar asmenys.

65. Išnagrinėjus Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b, d ir f punktų taikymo sritį darytina išvada, kad atitinkama jų taikymo sritis ir tikslai šiek tiek skiriasi [51].

66. Pirma, kaip jau buvo pažymėta, Teisingumo Teismas yra konstatavęs, kad „paskolos suteikimas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punktą, apima kapitalo suteikimą, kuris tinkamai atlyginamas mokant palūkanas, arba turto pirkimo kainos mokėjimo atidėjimą atlyginant palūkanomis už šią paskolą [52].

67. Antra, dėl Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies d punkte išvardytų sandorių Teisingumo Teismas yra konstatavęs, kad sandoriai dėl „indėlių ir einamųjų sąskaitų, mokėjimų, pervedimų, skolų, čekių ir kitų apyvartinių dokumentų“ patenka į finansinių sandorių sritį ir visų pirma yra susiję su mokėjimo priemonėmis, kurių veikimo būdas apima pinigų perdavimą [53]. Neseniai priimtame sprendime Teisingumo Teismas nusprendė, kad bendrovės išduoti vekseliai

[50] Pagal analogiją žr. 2012 m. liepos 19 d. Sprendimą *Deutsche Bank* (C-44/11, EU:C:2012:484, 43 punktas).

[51] Šių punktų formuluotės skiriasi. Nors b punkte kalbama apie „paskolos suteikimą“, d punkte nurodyti sandoriai „dėl“ (anglų k. „concerning“) tam tikrų bankinių operacijų, o f punkte – sandoriai „dėl“ (anglų k. „in“) tam tikrų teisių ir vertybinių popierių (žr. generalinės advokatės J. Kokott Išvadą *Aspiro* (C-40/15, EU:C:2015:850, 26 punktas); taip pat žr. 2016 m. kovo 17 d. Sprendimą *Aspiro* (C-40/15, EU:C:2016:172, 29 punktas)).

[52] Šios išvados 48 punktas.

[53] Dėl šio klausimo žr. 2014 m. birželio 12 d. Sprendimą *Granton Advertising* (C-461/12, EU:C:2014:1745, 36–38 punktai), 2015 m. spalio 22 d. Sprendimą *Hedqvist* (C-264/14, EU:C:2015:718, 40 punktas) ir 2016 m. gegužės 26 d. Sprendimą *Bookit* (C-607/14, EU:C:2016:355, 40 punktas).

turi būti laikomi „apyvartiniais dokumentais“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, nes juos išdavusioji bendrovė buvo įpareigota pasibaigus jų apmokėjimo terminui sumokėti turėtojui tam tikrą sumą [54].

68. Trečia, dėl Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies f punkte nustatyto neapmokestinimo atvejo pakanka prisiminti, kad ši nuostata, be kita ko, apima sandorius dėl „akcijų, turtinių teisių bendrovėse ar asociacijose, obligacijų ir kitų vertybinių popierių“. Teisingumo Teismas konstatavo, kad vertybiniai popieriai suteikia nuosavybės teisę į juridinius asmenis, o „kiti vertybiniai popieriai“ turi būti laikomi panašiais į kitus toje nuostatoje konkrečiai įvardytus kitus vertybinius popierius [55]. Be to, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad sandoriai dėl akcijų ir kitų vertybinių popierių apima sandorius rinkoje dėl apyvartinių vertybinių popierių, o prekyba vertybiniais popieriais apima veiksmus, kuriais keičiama teisinė ir finansinė šalių tarpusavio padėtis [56]. Taigi žodžiai „sandoriai <…> dėl <…> kitų vertybinių popierių“, kaip tai suprantama pagal minėtą nuostatą, reiškia sandorius, kuriais gali būti sukurtos, pakeistos ar panaikintos su vertybiniais popieriais susijusios šalių teisės ir pareigos [57].

69. Mano nuomone, iš nurodytų Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies punktų sistemos darytina išvada, kad jos d punkte reglamentuojami mokėjimai ir apyvartiniai dokumentai [58], o f punktas, be kita ko, apima investicijas [59] ir sandorius dėl vertybinių popierių, tarp kurių gali būti rizikos perleidimas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje. Priešingai, b punkte nurodytos labiau tradicinės paskolų operacijos, susijusios su kapitalo suteikimu už atlygį. Taigi atrodo, kad Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punkte reglamentuojami sandoriai gali apimti tam tikrų rūšių paskolų operacijas, bet neapima tokių su kredito rizika susijusių operacijų, kokia sudaro pagrindinį aptariamojo sandorio elementą.

70. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į visas bylos aplinkybes, turi nuspręsti, kokia yra dalinio dalyvavimo sandorio struktūra, visų pirma, ar pagrindinis skolų portfelis padalytas į segmentus pagal rizikos lygį, kurio tikimasi iš paskolų [60]. Posėdyje šalys neatmetė galimybės, kad gali būti toks padalijimas, o tokiu atveju išankstinio mokėjimo sumos ir (arba) pajamos iš reikalavimų priklauso nuo paskolų portfelio kokybės ir dalininkui perleistos kredito rizikos poveikio [61].

71. Kaip jau nurodyta šios išvados 55–57 punktuose, atrodo, kad (su sąlyga, kad tai patikrins prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas) pagal dalinio dalyvavimo sutartį dalininko teikiamas paslaugas sudaro du tarpusavyje susiję lygiaverčiai elementai, t. y. pagrindinių paskolų finansavimas ir su pagrindinėmis paskolomis susijusios kredito rizikos perleidimas dalininkui. Turėdama omenyje bendrą Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies struktūrą ir kredito rizikos perleidimo komponentą, dėl kurio sandoris tampa panašus į pakeitimo vertybiniais popieriais sandorį, manau, kad aptariamam dalinio dalyvavimo sandoriui

[54] 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimas *FRANCK* (C-801/19, EU:C:2020:1049, 42 punktas).

[55] 2014 m. birželio 12 d. Sprendimas *Granton Advertising* (C-461/12, EU:C:2014:1745, 27 punktas).

[56] Dėl šio klausimo žr. 1997 m. birželio 5 d. Sprendimą *SDC* (C-2/95, EU:C:1997:278, 72 ir 73 punktai).

[57] 2001 m. gruodžio 13 d. Sprendimas *CSC Financial Services* (C-235/00, EU:C:2001:696, 33 punktas), 2009 m. spalio 29 d. Sprendimas *AB SKF* (C-29/08, EU:C:2009:665, 48 punktas) ir 2012 m. liepos 5 d. Sprendimas *DTZ Zadelhoff* (C-259/11, EU:C:2012:423, 23 punktas).

[58] Žr. 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimas *FRANCK* (C-801/19, EU:C:2020:1049).

[59] 1997 m. vasario 6 d. Sprendimas *Harnas & Helm* (C-80/95, EU:C:1997:56, 16 ir 18 punktai).

[60] Segmentas yra struktūruotos finansinės priemonės dalis su tam tikra rizika, nauda ir (arba) grąžinimo terminu. Kiekvienas segmentas gali būti turėti reikalavimų hierarchiją.

[61] Pavyzdžiui, jeigu iniciatorius įgyja paskolos apsaugą „mažesnio prioriteto segmentui“ (kitaip vadinamam „pirmojo nuostolio segmentu“, kuris susijęs su didele rizika ir didele nauda), tokiu pakeitimu vertybiniais popieriais vietoj likvidumo kūrimo siekiama sumažinti paskolą išduodančiam bankui taikomus reikalavimus dėl kapitalo, perleidžiant riziką investuotojams.

netaikoma sąvoka „paskolos suteikimas“, kaip ji suprantama pagal šios dalies b punktą. Jeigu būtų kitaip, būtų galima abejoti šios dalies f punkto pagrįstumu, nes visiems jame išvardytiems sandoriams reikia kokio nors finansavimo. Mano nuomone, tokią išvadą patvirtina kiti Sąjungos teisės aktai dėl pakeitimo vertybiniais popieriais, jų tekstą aiškinant kartu.

2) Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punkto ir Sąjungos teisės aktų dėl pakeitimo vertybiniais popieriais santykis

72. Finansų srityje pakeitimas vertybiniais popieriais yra metodas, kuriuo paskolas galima paversti apyvartiniais vertybiniais popieriais ir šiuos vertybinius popierius parduoti investuotojams [62]. Remiantis vertybinius popierius reglamentuojančiais teisės aktais, „tikro pardavimo“ (tradicinis) ir sintetinis pakeitimas vertybiniais popieriais skiriasi. Sintetinis pakeitimas vertybiniais popieriais, kitaip nei tikro pardavimo pakeitimas, susijęs su paskolomis, kurių bankas neparduoda ir jos lieka paskolas išduodančio banko balanse [63]. Su tokiomis paskolomis susijusi kredito rizika perleidžiama investicijų fondui. Sintetinis pakeitimas vertybiniais popieriais vykdomas tada, „kai rizika perleidžiama naudojant kredito išvestines finansines priemones arba garantijas, o vertybiniais popieriais keičiamos pozicijos lieka įstaigos iniciatorės pozicijomis“ [64]. Aptariamojoje dalinio dalyvavimo sutartyje nustatytas sandoris turi tam tikrų finansuojamo sintetinio pakeitimo vertybiniais popieriais [65] požymių arba pagal sumanymą atrodo į jį panašus.

73. Sąjungos teisėje Reglamentu (ES) 2017/2402 [66] buvo nustatytas bendras pakeitimo vertybiniais popieriais pagrindas. Juo siekta sukurti paprastą, skaidrią ir standartizuotą pakeitimo vertybiniais popieriais sistemą (toliau – PSS sistema), kad Sąjungoje taptų lengviau gauti paskolas, o investuotojai būtų apsaugoti. Šiame reglamente įtvirtintas minėtas dviejų rūšių pakeitimo vertybiniais popieriais skirtumas. Sintetinis pakeitimas vertybiniais popieriais šio reglamento 2 straipsnio 1 dalies 10 punkte apibrėžtas kaip pakeitimas vertybiniais popieriais, kai rizika perleidžiama naudojant kredito išvestines finansines priemones arba garantijas, o vertybiniais popieriais pakeičiamos pozicijos lieka iniciatoriaus pozicijomis. Vis dėlto iš pradžių toks pakeitimas vertybiniais popieriais nebuvo įtrauktas į PSS sistemą [67].

74. 2021 m. kovo 31 d. Reglamentas 2017/2402 buvo iš dalies pakeistas [68] ir, siekiant padidinti likvidumą ir palengvinti naudojimąsi finansais per COVID-19 krizę, PSS sistema buvo papildyta tam tikromis sintetinio pakeitimo vertybiniais popieriais rūšimis. Priimdamas

[62] Žr., pvz., https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-markets/securities-markets/securitisation_lt. Sąvokos „pakeitimas vertybiniais popieriais“ teisinė apibrėžtis pateikta 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013, p. 1) 4 straipsnio 1 dalies 61 punkte.

[63] Nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą aptariamasis sandoris apibrėžtas kaip „sintetinis pakeitimas vertybiniais popieriais“, o Komisija posėdyje nurodė, kad, kitaip nei pagrindinėje byloje nagrinėjamo sandorio atveju, pagal Sąjungos teisę vykdant tokį pakeitimą vertybiniais popieriais investuotojas nesuteikia finansavimo.

[64] Reglamento Nr. 575/2013 242 straipsnio 11 punktas.

[65] Sintetinis pakeitimas vertybiniais popieriais gali būti finansuojamas ir nefinansuojamas (žr., pvz., https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/583848/EPRS_BRI%282016%29583848_EN.pdf).

[66] 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, kuriuo nustatoma bendroji pakeitimo vertybiniais popieriais sistema ir sukuriama specialioji paprasto, skaidraus ir standartizuoto pakeitimo vertybiniais popieriais sistema, ir iš dalies keičiamos direktyvos 2009/65/EB, 2009/138/EB ir 2011/61/ES bei reglamentai (EB) Nr. 1060/2009 ir (ES) Nr. 648/2012 (OL L 347, 2017, p. 35).

[67] Dėl šio klausimo žr. Reglamento 2017/2402 24 konstatuojamąją dalį.

[68] 2021 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/557, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas 2017/2402, kuriuo siekia[ma] paskatinti atsigavimą nuo COVID-19 krizės (OL L 116, 2021, p. 1).

Reglamentą 2021/557 Sąjungos teisės aktų leidėjas pripažino balansinius sintetinius sandorius – kategoriją, į kurią, kaip matyti, patenka aptariamas dalinio dalyvavimo sandoris arba į kurią jis pagal sumanymą atrodo panašus [69].

75. Tiesa, kad naujosios nuostatos pradėtos taikyti tik nuo 2021 m. balandžio 9 d., o pagrindinėje byloje nagrinėjamas sprendimas dėl apmokestinimo buvo priimtas 2015 m. gruodžio 30 d., kai sintetinis pakeitimas vertybiniais popieriais nebuvo reglamentuotas konkrečiomis Sąjungos teisės nuostatomis. Vis dėlto Reglamento 2021/557 nuostatos gali atskleisti sintetinio pakeitimo vertybiniais popieriais požymius ir paaiškinti, kaip pagal Sąjungos teisėkūrą dėl vertybinių popierių klasifikuojama dalinio dalyvavimo sutartis.

76. Šiuo klausimu įdomu pažymėti, kad minėtojo reglamento 11 konstatuojamojoje dalyje, kurioje apibrėžiamas sintetinis pakeitimas vertybiniais popieriais, paaiškinamas minėtas dvejopas sandorio tikslas, pažymint, jog investuotojas parduoda užtikrinimą, o iniciatorius iš investuotojo perka kredito užtikrinimą ir įsipareigoja už jį mokėti įmoką, sudarančią grąžą investuotojams. Reglamento 2021/557 13 konstatuojamojoje dalyje paaiškinta, kad „sintetinio pakeitimo vertybiniais popieriais atveju rizika perduodama pagal kredito užtikrinimo sutartį, o ne parduodant pagrindinį turtą“. Kaip per posėdį tvirtino Komisija, tiesa, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamo sandorio atveju, priešingai, nei atliekant šiame reglamente nustatytą sintetinį pakeitimą vertybiniais popieriais, dalininkas iš anksto sumoka iniciatoriui. Vis dėlto tai nereikšminga lyginant abiejų sandorių tikslus, nes akivaizdu, kad abiejų šių sandorių tikslai susiję su kredito užtikrinimu.

77. Be to, Reglamento 2021/557 5 konstatuojamojoje dalyje Sąjungos teisės aktų leidėjas teigia, kad sintetinis pakeitimas vertybiniais popieriais yra vienas iš būdų mažinti sisteminės svarbos finansų sistemos dalių riziką ir sudaryti galimybę skolintojams sustiprinti savo kapitalo pozicijas ir sukaupti naujų nuosavų lėšų. Taigi manau, kad sudarant galimybę lengviau pasinaudoti sintetiniu pakeitimu vertybiniais popieriais siekiama to paties dvejopo tikslo kaip ir aptariamu sandoriu, t. y. šios išvados 55–61 punktuose nurodyto dvejopo tikslo.

78. Taigi, nors Sąjungos nuostatos dėl pakeitimo vertybiniais popieriais neužkerta kelio pagrindinėje byloje nagrinėjamus sandorius traktuoti kaip
Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalyje reglamentuojamus sandorius, iš jų matyti, kad tokiems sandoriams turėtų būti taikomas šios nuostatos f punktas. Dėl šios išvados 63 ir 71 punktuose nurodytų priežasčių manau, kad Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punktas gali būti taikomas tik daliai pagrindinėje byloje nagrinėjamų sandorių, o kitai daliai, t. y. kredito rizikos perleidimui, kuris gali būti laikomas lygiaverte ir tuo pačiu pagrindine sandorio dalimi, gali būti taikomas šios dalies f punktas. Nacionalinio teismo pateiktame prašyme priimti prejudicinį sprendimą neklausiama, ar antroji nuostata taikoma aptariamam sandoriui, taigi toks klausimas nėra šios bylos dalykas.

[69] Žr. Reglamento 2021/557 9 konstatuojamojoje dalyje pateiktą apibrėžtį.

3. Teleologinis aiškinimas

79. Atliekant teleologinį Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punkto aiškinimą pirmiausia reikia įvertinti reikalavimą siaurai aiškinti tame straipsnyje įtvirtintus neapmokestinimo atvejus[70] ir platų sąvokos „paskolos suteikimas“ aiškinimą[71]. Antrasis aiškinimas kyla iš Direktyvos 2006/112 tikslo užtikrinti vienodą požiūrį į apmokestinamuosius asmenis[72].

80. Direktyvos 2006/112 preambulėje nepaaiškinama, dėl kokių priežasčių Sąjungos teisės aktų leidėjas nustatė finansinių paslaugų apmokestinimo išimtį, įskaitant paskolos suteikimą.

81. Kalbant apie Šeštosios direktyvos 13B straipsnio d punktą (dabar – Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies c punktas), pažymėtina, kad Teisingumo Teismas jau konstatavo, kad neapmokestinant finansinių sandorių siekta palengvinti apmokestinimo pagrindo ir atskaitomos sumos nustatymą[73] ir išvengti vartojimo paskolos kainos didėjimo[74]. Analogiškai Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punktu siekiama palengvinti apmokestinimo pagrindo ir atskaitomos sumos nustatymą bei sumažinti finansavimo kainą. Kalbant apie sumažinimą, šioje byloje išlieka klausimas, ar įvykdžius sandorį pagal dalinio dalyvavimo sutartį iš tiesų sumažės iniciatoriaus įgytos paskolos kaina.

82. Pirma, dėl tikslo, susijusio su sunkumais nustatant apmokestinimo pagrindą, pažymėtina, kad, kaip per posėdį nurodė mokesčių inspekcija, jį nustatyti nesudėtinga, nes galima objektyviai nustatyti skirtumą tarp dviejų aptariamų sumų – iš anksto dalininko sumokėtos sumos ir pajamų iš reikalavimų. Taigi aptariamas sandoris neatitinka pirmojo tikslo.

83. Antra, dėl siekio išvengti paskolos kainos padidėjimo ar ją sumažinti, išlieka klausimas, ar įvykdžius sandorį pagal dalinio dalyvavimo sutartį iš tiesų sumažės iniciatoriaus įgytos paskolos kaina. Mano nuomone, nors pakeitimas vertybiniais popieriais yra priemonė, kuria naudojantis galima sukurti daugiau galimybių bankams suteikti finansavimą, diversifikuoti savo portfelį ar padėti valdyti riziką, labai abejotina, ar ja iš tiesų sumažinama finansavimo kaina, nes toks sandoris apima rizikos perleidimą iš iniciatoriaus dalininkui. Vis dėlto iš esmės toks rizikos perleidimas turi savo kainą, kuria tikriausiai sumažinama dalininko mokama suma ir (arba) padidinamas pajamomis atliekamas iniciatoriaus mokėjimas. Vis dėlto tokią faktinių aplinkybių analizę turi atlikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kad nustatytų, ar aptariamu sandoriu iš tiesų sumažinama finansavimo kaina ir ar pasiekiamas šis Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punkto tikslas.

84. Taigi manau, kad toks sandoris, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, aiškiai nėra vienas iš PVM neapmokestinamų finansinių sandorių, susijusių su
Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytu „paskolos“ suteikimu. Vis dėlto atsižvelgiant į pagrindinį rizikos valdymo, kurį atlieka dalininkas, komponentą, gali būti, kad tokiam sandoriui taikytinos kitos nuostatos, pvz., minėtos dalies f punktas.

[70] Žr. šios išvados 43 punktą.

[71] Žr. šios išvados 47 punktą. Taip pat žr. 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimą *FRANCK* (C-801/19, EU:C:2020:1049, 35 punktas).

[72] Visų pirma žr. 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimą *Vega International Car Transport and Logistic* (C-235/18, EU:C:2019:412, 44 ir 45 punktai).

[73] Kaip pažymėjo generalinis advokatas M. Szpunar, doktrinoje visuotinai sutariama, kad paslaugas, susijusias tik su finansinių srautų judėjimu, pernelyg sudėtinga apmokestinti, nes sunku nustatyti apmokestinimo bazę (žr. generalinio advokato išvados *Volkswagen*, C-153/17, EU:C:2018:305, 80 punktą).

[74] 2007 m. balandžio 19 d. Sprendimas *Velvet & Steel Immobilien* (C-455/05, EU:C:2007:232, 24 punktas).

V. Išvada

85. Siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Naczelny Sąd Administracyjny* (Aukščiausiasis administracinis teismas, Lenkija) pateiktą prejudicinį klausimą:

2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 135 straipsnio 1 dalies b punktą reikia aiškinti taip, kad jame nustatytas sandorių dėl paskolos suteikimo bei derybų dėl paskolos ir suteiktos paskolos priežiūros neapmokestinimas netaikomas paslaugų teikimui pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamą dalinio dalyvavimo sutartį, pagal kurią dalininkas sutinka iš anksto sumokėti iniciatoriui sumą mainais už tai, kad šios sutarties galiojimo laikotarpiu gauna pajamas iš pagrindiniam skolininkui suteiktos pagrindinės paskolos reikalavimų, nes b punktas neapima iniciatoriaus dalininkui perleistos kredito rizikos, kuri yra pagrindinė to sandorio dalis, su sąlyga, kad tai patikrins prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.